

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 28.03.1975, sp. zn. 5 Cz 10/75, ECLI:CZ:NS:1975:5.CZ.10.1975.1

Číslo: 26/1976

Právní věta: Pro posouzení důvodnosti nároku pracovníka na náhradu škody z prac. úrazu, uplatněného v občanském soudním řízení, není rozhodné, že podle rozhodnutí posudkové komise soc. zabezpečení u žadatele o důchod šlo nebo nešlo o invaliditu při pracovním úrazu, ani to, že podle rozhodnutí orgánu soc. zabezpečení byl nebo nebyl přiznán invalidní důchod při pracovním úrazu. Má-li soud na podkladě jím provedeného dokazování za to, že u poškozeného jde o invaliditu při pracovním úrazu, třebaže mu byl rozhodnutím orgánu soc. zabez. přiznán invalidní důchod jen ve výši podle ust. § 23 zákona č. 101/1964 Sb. 1), postupuje podle ust. § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř. Pokud ovšem ani pak k přiznání invalidního důchodu při pracovním úrazu nedojde, rozhodne soud v řízení o náhradu škody z pracovního úrazu o povinnosti žalované organizace zaplatit náhradu za ztrátu na výdělků poškozeného.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 28.03.1975

Spisová značka: 5 Cz 10/75

Číslo rozhodnutí: 26

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Důchod, Náhrada škody v pracovním právu, Rozhodnutí jiných orgánů

Předpisy: 99/1963 Sb. § 109 65/1965 Sb. § 195 121/1975 Sb. § 28

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 26/1976 sb. rozh.

Pro posouzení důvodnosti nároku pracovníka na náhradu škody z pracovního úrazu, uplatněného v občanském soudním řízení, není rozhodné, že podle rozhodnutí posudkové komise sociálního zabezpečení u žadatele o důchod šlo nebo nešlo o invaliditu při pracovním úrazu, ani to, že podle rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení byl nebo nebyl přiznán invalidní důchod při pracovním

Má-li soud na podkladě jím provedeného dokazování za to, že u poškozeného jde o invaliditu při pracovním úrazu, třebaže mu byl rozhodnutím orgánu sociálního zabezpečení přiznán invalidní důchod jen ve výši podle ustanovení § 23 zákona č. 101/1964 Sb. /1/, postupuje podle ustanovení § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř. a po přerušení řízení vyčká, zda orgán sociálního zabezpečení na základě tohoto podnětu změní své předchozí rozhodnutí a přizná poškozenému invalidní důchod při

pracovním úraze.

Pokud ovšem ani pak k přiznání invalidního důchodu při pracovním úrazu nedojde, rozhodne soud v řízení o náhradu škody z pracovního úrazu o povinnosti žalované organizace zaplatit náhradu za ztrátu na výdělků poškozeného po skončení pracovní neschopnosti ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody způsobené pracovním úrazem a tím invalidním důchodem, který byl poškozenému orgánem sociálního zabezpečení přiznán.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 28. 3. 1975, [5 Cz 10/75](#))

Žalobce se žalobou domáhal, aby žalované organizaci bylo uloženo zaplatit mu náhradu škody za pracovní úraz, který jako její pracovník v prodejně masa v P. utrpěl dne 27. 7. 1964. K úrazu došlo tak, že při přenášení hovězí čtvrtě z přípravný do chladícího pultu na umaštěné podlaze uklouzl a upadl na zem. Přitom došlo u něho ke zlomení dvou obratlů páteře a k těžkému poškození levého ramene. Rozhodnutím Státního úřadu sociálního zabezpečení byl mu později přiznán plný invalidní důchod ve výši 894 Kčs od 12. 4. 1966. Domáhal se proto náhrady za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti i po jejím skončení, náhrady škody za bolest a náhrady za ztížení společenského uplatnění.

Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 1 z 20. 12. 1967 ve znění opravného usnesení z 15. 1. 1968 bylo žalobě vyhověno co do částky 7233 Kčs, když soud prvního stupně na základě provedeného dokazování vzal za prokázáno, že žalobce 27. 7. 1964 při plnění pracovního úkolu uklouzl a utrpěl úraz. Na bolestném bylo žalobci přiznáno 1150 Kčs, za ztížení společenského uplatnění 3000 Kčs, na náhradě za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti 545 Kčs a na náhradě za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti do dosažení šedesátého roku věku žalobce (do 28. 8. 1966) byla mu přiznána částka 2538 Kčs. Ze znaleckých posudků vzal soud prvního stupně za prokázáno, že nejen zlomení hrudních obratlů, ale i poškození levého ramenního kloubu je v příčinné souvislosti s úrazem, který měl vliv i na zhoršení deformující gonarthrosy obou kloubů kolenních, zvláště levého. Pokud se žalobce domáhal náhrady za ztrátu na výdělků i po šedesátém roce svého věku, byla žaloba zamítnuta.

K odvolání obou účastníků řízení Městský soud v Praze rozsudek obvodního soudu pro Prahu 1 rozsudkem z 29. 5. 1968 změnil tak, že přiznal žalobci částku 9447,50 Kčs, když zjistil, že soud prvního stupně při výpočtu náhrady za ztrátu na výdělků vycházel z nesprávné výše průměrného výdělků, a zrušil zamítavou část rozsudku ohledně náhrady za ztrátu na výdělků po dovršení 60. roku věku žalobce; v této otázce uložil soudu prvního stupně doplnit dokazování.

Usnesením obvodního soudu pro Prahu 1 z 10. 10. 1968, potvrzeným usnesením Městského soudu v Praze ze 17. 1. 1969, byla pak povolena obnovu řízení pravomocně skončeného uvedenými rozsudky.

Nato obvodní soud pro Prahu 1 rozsudkem z 23. 2. 1971 celou žalobu zamítl, když dospěl k závěru, že žalobcovy nároky jsou promlčeny, a i kdyby tomu tak nebylo, že se žalobci nepodařilo prokázat tvrzený úrazový děj i datum úrazu.

K odvolání žalobce Městský soud v Praze rozsudkem z 12. 1. 1972 potvrdil rozsudek soudu prvního stupně, a to v podstatě z těch důvodů, že není potřeba se zabývat ani otázkou, zda bylo třeba provádět další dokazování ohledně toho, zda k pracovnímu úrazu došlo, ani námitkou promlčení, když žalobce je od 7. 3. 1966 v plném invalidním důchodu, a to nikoliv při pracovním úraze, a jeho opravný prostředek proti rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení ze 7. 3. 1966, jímž mu nebyl přiznán invalidní důchod při pracovním úrazu, nebyl v přezkumném řízení (sp. zn. 14 C 372/66 Městského soudu v Praze) shledán

Nejvyšší soud ČR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČR, tak, že uvedeným rozsudkem soudu druhého stupně byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

V projednávané věci odvolací soud vycházel z nesprávného právního názoru, že v občanském soudním řízení o náhradu škody z pracovního úrazu je soud vázán rozhodnutím příslušné posudkové komise sociálního zabezpečení o invaliditě a na ně navazujícím rozhodnutím orgánu sociálního zabezpečení o důchodu v posouzení otázky, zda u poškozeného jde o pracovní úraz. Rozhodnutím orgánu sociálního zabezpečení o invalidním důchodu, vydaným na podkladě rozhodnutí příslušné posudkové komise sociálního zabezpečení, i když bylo potvrzeno v přezkumném řízení soudem, není soud v řízení o náhradu škody z pracovního úrazu vázán v otázce posouzení pracovního úrazu, neboť rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení řeší otázku invalidity jen pro úsek sociálního zabezpečení. To vyplývá nejen z rozsahu účinnosti zákona č. 101/1964 Sb. /2/ a předpisů jej provádějících, ale i z toho, že pojem pracovního úrazu je pro úsek sociálního zabezpečení vymezen v ustanovení § 22 zákona č. 101/1964 Sb. 3) částečně jinak než v ustanovení § 190 odst. 1 zák. práce.

Jestliže jsou soudy povolány k tomu, aby projednávaly spory o odškodnění pracovních úrazů (§ 7 odst. 1 o. s. ř. a § 207 odst. 1 zák. práce), pak jim také náleží posoudit otázku, zda jde o pracovní úraz, neboť je to rozhodné i pro posouzení odpovědnosti organizace podle ustanovení § 190 a násl. zák. práce, jakož i pro stanovení rozsahu uplatněných nároků (jednorázové odškodnění pozůstalým podle ustanovení § 200 zák. práce a limity nároků na náhradu za ztrátu na výděлку podle ustanovení § 195 odst. 2 zák. práce), Nejde tu o otázku předběžnou ve smyslu ustanovení § 135 odst. 2 o. s. ř. Není tedy správný závěr rozsudku soudu druhého stupně o tom, že kdyby dospěl k jinému závěru v otázce pracovního úrazu, že by tím měnil pravomocné rozhodnutí soudu ve vydané věci přezkoumání rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení. Tato předchozí rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení a jej potvrzující rozhodnutí vydané v přezkumném řízení podle ustanovení - 244 a násl. o. s. ř. nemůže měnit nic na výlučném oprávnění soudu posoudit otázku pracovního úrazu pracovníka v řízení o náhradu škody z pracovního úrazu, když každé z obou rozhodnutí je vydáváno o jiném druhu nároku (o nároku na odškodnění pracovního úrazu a o nároku na přiznání invalidního důchodu při pracovním

Dospívá-li ovšem soud v řízení o žalobě o náhradu škody z pracovního úrazu na základě provedeného dokazování k jinému závěru, než který je vysloven v rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení, je namístě, aby výsledky jím provedeného dokazování (s případnou dokumentací) sdělil orgánu sociálního zabezpečení. Orgán sociálního zabezpečení může totiž případně podle ustanovení § 53 odst. 1 zákona č. 101/1964 Sb. /4/ své předchozí rozhodnutí změnit. Takový postup bude třeba zvolit zejména tehdy, vedou-li výsledky soudem provedeného dokazování k závěru, že jde o pracovní úraz, a orgán sociálního zabezpečení přiznal jen invalidní důchod z obecných příčin. V takovém případě bude vhodné občanské soudní řízení o náhradu škody z pracovního úrazu přerušit podle ustanovení § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř. a přiměřenou dobu vyčkat, zda orgán sociálního zabezpečení své rozhodnutí změní a přizná případně pracovníkovi invalidní důchod při pracovním úrazu.

Náhrada za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti podle ustanovení - 195 odst. 1 zák. práce by pak mohla být soudem stanovena v odpovídající výši.

Pokud by orgán sociálního zabezpečení své rozhodnutí nezměnil, musil by soud na náhradě za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti přiznat rozdíl mezi průměrným výdělkem před vznikem škody způsobené pracovním úrazem a invalidním důchodem z obecných příčin, neboť pro soud tento invalidní důchod představuje podle výsledků dokazování invalidní důchod poskytovaný z téhož důvodu ve smyslu ustanovení § 195 odst. 1 zák. práce.

Soud druhého stupně, který vycházel z jiného právního názoru, porušil svým rozhodnutím zákon v ustanovení § 135 odst. 2 o. s. ř. v souvislosti s ustanovením § 190 odst. 1 zák. práce.

- 1) nyní podle ustanovení § 28 zákona č. 121/1975 Sb.
- 2) nyní zákona č. 121/1975 Sb. o sociálním zabezpečení
- 3) Srov. nyní § 27 zákona č. 121/1975 Sb.
- 4) Srov. nyní § 62 zákona č. 121/1975 Sb.